

Ruda Śląska, 20.12.2020

Recenzja
pracy doktorskiej
lek. Małgorzaty Królik

Analiza wybranych parametrów auto- i alloimmunologicznych oraz przebiegu ciąży u pacjentek z nawracającymi poronieniami, będących nosicielkami alleli HLA-DQ2 (HLA-DQ2.5, HLA- DQ2.2) i –DQ8.

Przedstawiona do recenzji praca doktorska porusza niezwykle ważny i ciekawy temat zaburzeń immunologicznych u kobiet doświadczających nawykowych poronień. Zagadnienie to, mimo, że opisane wiele lat temu, wciąż pozostaje przedmiotem dyskusji i kontrowersji. Podjęcie przez Doktorantkę tematu analizy tego zagadnienia (choć okrojonej do konkretnych przypadków polimorfizmu HLA-DQ2 (HLA-DQ2.5, HLA- DQ2.2) i –DQ8) zasługuje na słowa uznania; być może wpłynie na postępowanie położników w codziennej praktyce klinicznej.

Oceniana dysertacja mieści się na 84 stronach, zawiera 20 rycin i 17 tabel, piśmiennictwo liczy 131 pozycji. Praca posiada klasyczny układ, składa się z 6 rozdziałów: wstęp, cel pracy, materiał i metody, wyniki, dyskusja, wnioski. We wstępie autorka przedstawia podstawy teoretyczne, fizjologiczne i genetyczne oraz kliniczne podłoże omawianego tematu. Wstęp jest zwięzły, zrozumiały i wprowadza czytelnika w zagadnienie, stanowi źródło wiedzy pomagającej w zrozumieniu procesu badawczego. Wstęp jest spójny i logiczny a jego obszerność nie zakłóca proporcji pracy. Na wyjaśnienie zasługuje jedynie sformułowanie znajdujące się na stronie 40. „Pacjentki spełniające obowiązujące kryterium wykonywania badań prenatalnych miały wykonany test podwójny.”

W mojej opinii jedynym „obowiązującym kryterium wykonania badań prenatalnych” jest sam fakt trwającej ciąży; zatem każda kobieta w ciąży powinna wykonać przesiewowe badania prenatalne (a o takich jest mowa w analizowanej pracy) zgodnie z rekomendacjami odpowiednich towarzystw naukowych.

Cele są sformułowane jasno i precyzyjnie.

Metodyka badań została przedstawiona w sposób bardzo szczegółowy. Zastrzeżenie może budzić umieszczenie w tym rozdziale informacji o liczbie donoszonych ciąż w obu grupach; w mojej opinii lepszym miejscem dla tej informacji jest charakterystyka ogólna grup w wynikach. Wspomniana obserwacja jest skądinąd ciekawa - w grupie z polimorfizmem więcej ciąż zakończyło się porodem donoszonego noworodka niż w grupie kontrolnej, pomimo podobnej liczebności obu grup. Szkoda, że autorka nie podjęła się próby odniesienia do tego faktu. W analizie statystycznej autorka zastosowała znane ale dobrze dobrane metody oceny istotności i korelacji między zmiennymi.

W rozdziale Wyniki autorka opisała szczegółowo swoje obserwacje wraz z analizą statystyczną. Na stronie 48. zawarto analizę punktacji w skali Apgar urodzonych noworodków w obu grupach badanych stosując średnią arytmetyczną. Skala Apgar nie jest zmienną ciągłą, stosowanie średniej arytmetycznej w tym przypadku jest błędem. Sugeruję wykorzystanie mediany we wspomnianej analizie. Ponadto w tabelach i opisie autorka stosuje w stosunku do parametrów policzalnych określenie „ilość” a nie „liczba”, co wydaje się bardziej poprawne. Bardzo ciekawą obserwacją jest wynikający z obserwacji wpływ polimorfizmu HLA-DQ 2.2 i stężenia aTPO na szerokość NT. W mojej opinii fakt ten jest wart dokładniejszej analizy przyczynowo-skutkowej.

Rozdział Dyskusja stanowi szczegółowy przegląd literatury poświęconej analizowanej tematyce. W tej części doktorantka porównała uzyskane przez siebie wyniki z dostępnymi w aktualnym piśmiennictwie, wykazując jego dogłębną znajomość. Opinie doktorantki formułowane są ostrożnie, co świadczy o pragmatycznym i rzetelnym podejściu do nauki. Autorka przedstawia swoje wyniki w kilku, oddzielonych podrozdziałami aspektach starając się jak najlepiej porównać prowadzone przez siebie badania z danymi z literatury. Wywód naukowy jest logiczny i spójny. Autorka wykorzystowała 131 pozycji piśmiennictwa, głównie anglojęzycznego. Dyskutowane wyniki innych autorów interpretowane są prawidłowo i logicznie porównywane z rezultatami badań doktorantki.

Wnioski z pracy odpowiadają założonym celom i zostały sformułowane jasno i precyzyjnie i dobrze odpowiadają na pytania postawione w założeniach.

W całej pracy, Autorka stosuje zamiennie przymiotniki „chromosomalne” i „chromosomowe”, co w mojej opinii powinno zostać ujednoczone. Pomimo kilku łatwych do usunięcia niedociągnięć, dysertacja w pełni spełnia wymogi rozprawy doktorskiej i zasługuje na pozytywną recenzję. Przedstawiona do oceny praca w pełni spełnia warunki rozprawy na stopień doktora nauk medycznych. Autorka wykazała umiejętność zaprojektowania i przeprowadzenia badań naukowych. Recenzowana rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 13. Ustawy z dnia 14 marca 2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. 2016 poz. 882 z późn. zm.)

Uprzejmie wnoszę do Rady Dyscypliny Nauk Medycznych Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu o dopuszczenie lek. Małgorzaty Królik do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

dr hab. n. med. Wojciech Cnota